

**Överenskommelsen
inom integrationsområdet**

**Sammanfattande rapport från
sju regionala konferenser inom
integrationsområdet 2011–2013**

**Sammanfattande rapport från
sju regionala konferenser inom
integrationsområdet 2011–2013**

Innehåll

Inledning	5
Fyra konferenser hösten 2011	7
Två konferenser hösten 2012	27
Ronnebykonferensen hösten 2013	51
Styrgruppens sammansättning.....	65

Inledning

Styrgruppen för uppföljningen av Överenskommelsen inom integrationsområdet började sitt arbete i september 2011. Utifrån parternas gemensamma åtagande att göra överenskommelsen känd nationellt och lokalt för att inspirera till lokala och regionala dialoger, valde styrgruppen att genomföra fyra regionala konferenser under hösten 2011. Satsningen föll väl ut och ytterligare konferenser anordnades under 2012 och 2013. Sammanlagt har under perioden 2011-2013 anordnats sju regionala konferenser. Som projektledare för genomförandet av konferenserna utsågs SIOS, Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige. Konferenserna har arrangerats av lokala/ regionala föreningar i organisationer som tecknat Överenskommelsen inom integrationsområdet tillsammans med andra samarbetspartner.

En viktig utgångspunkt i styrgruppens arbete har varit att stimulera en dialog i överenskommelsens anda. Överenskommelsens parter träffas som jämbördiga för att diskutera integration och etablering som en samhällsfråga som angår alla och som alla kan bidra till.

Fokus på konferenserna har varit olika. Konferensen i Stockholm fokuserade på brister i integrationspolitiken och skolan samt bemötandefrågor inom sjukvård, skola och arbetsliv. I konferensen i Göteborg var fokus på livet i förorten, delaktighet och bostadssegregation. I Boden behandlades Norrbottens behov av arbetskraft och insatser för minskad utflyttning samt arbete mot fördomar och rasism. I Sundsvall betonades flyktingmottagning, önskan om ökad inflyttning och etableringsreformen i praktiken. Konferensen i Malmö fokuserade på integration och diskriminering. I Köping låg fokus på organisationernas roll och villkor inom integrationsprocessen. I konferensen i Ronneby kom en uttalad önskan fram om att gå från ord till handling och ett mer flexibelt och okonventionellt regelverk som ger större möjlighet att finna lösningar.

Konferenserna blev tillfällen att diskutera integration utifrån de olika parternas perspektiv, mötesplatser för erfarenhetsutbyte och för att belysa organisationernas villkor för att medverka. De sammanfattande rapporterna från de sju genomförda konferenserna ger en god inblick i den rikedom av initiativ och möjligheter som finns utifrån de lokala och regionala förutsättningarna. Att ta tillvara dessa erfarenheter är viktigt i det fortsatta arbetet.

Stockholm i maj 2014

Styrgruppen för uppföljningen av
Överenskommelsen inom integrationsområdet

**Överenskommelsen
inom integrationsområdet**

**Sammanfattande rapport
från fyra konferenser om
Överenskommelsen inom integrationsområdet**

Hösten 2011

Inledning

I uppföljningsarbetet av Överenskommelsen inom Integrationsområdet bildades en styrgrupp bestående av de tre parterna; regeringen, Sveriges Kommuner och Landsting och idéburna organisationer inom integrationsområdet. Styrgruppen beslutade att genomföra fyra regionala konferenser under hösten 2011 som ett led i arbetet att göra integrationsöverenskommelsen känd och bidra till en diskussion om hur dess intentioner kan genomföras lokalt och regionalt. Som projektledare för genomförandet av konferenserna utsågs SIOS, Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige.

Syftet med denna rapport är att dokumentera dessa fyra regionala konferenser som genomförts om överenskommelsen inom integrationsområdet och som har arrangerats av olika aktörer inom den idéburna sektorn. I konferenserna har ca 350 personer deltagit som företrädare för ett hundratal organisationer, ett tiotal kommuner och fyra statliga myndigheter. Bland deltagarna fanns också ett femtontal politiker.

Deltagare

Vilka var där?

Utifrån deltagarlistorna kan man konstatera att såväl deltagare från den idéburna som den offentliga sektorn har deltagit på konferenserna. De idéburna organisationerna var i tydlig majoritet i Göteborg, Stockholm och Boden medan det på konferensen i Sundsvall var en större blandning.

På samtliga konferenser har även några deltagare kommit från privata sektorn/näringslivet och från aktörer i gränslandet mellan sektorerna, t ex högskolor och universitet.

När det gäller deltagarna från den idéburna sektorn har många olika kategorier av organisationer deltagit på konferenserna t ex traditionella folkrörelser, kyrkor, insamlingsorganisationer, etniska organisationer, samarbetsorgan, studieförbund, paraplyorganisationer och kvinnoorganisationer.

Några typer av organisationer har i princip inte deltagit alls, t ex idrottsrörelsen, fackföreningsrörelsen, ungdomsorganisationer och frivilliga försvarsorganisationer.

När det gäller den offentliga sektorn har deltagarna främst kommit från kommuner och statliga myndigheter.

När det gäller statliga myndigheter är det främst anställda inom Migrationsverket och Arbetsförmedlingen som deltagit men på någon konferens även

Polisen och Ungdomsstyrelsen. De olika länsstyrelserna har också deltagit på konferenserna. Utbildningsdepartementet har medverkat på samtliga konferenser.

När det gäller kommuner har såväl politiker som tjänstemän deltagit. När det gäller tjänstemän har det varit t ex etableringshandläggare, flyktingsamordnare, socialsekreterare, integrationsansvariga, SFI-lärare och representanter för olika arbetslivsförvaltningar som deltagit.

Likheter och olikheter

På minst tre av fyra konferenser har Röda Korset, Svenska Kyrkan, Caritas och något studieförbund deltagit.

Konferensen i Stockholm skilde ut sig från de andra konferenserna när det gäller sammansättningen av deltagare från de idéburna organisationerna. På Stockholmskonferensen deltog väsentligt fler deltagare från de etniska organisationerna och de etniska organisationernas samarbetsorgan. Det handlar om 10-15 olika organisationer.

Hur många deltog?

På konferensen i Stockholm deltog ca 120 personer, ca 80 representerade idéburna organisationer, ca 30 offentlig sektor (bl a lokala politiker) och ca 10 näringsliv eller övriga aktörer.

På konferensen i Göteborg deltog ca 100 personer, ca 60 representerade idéburna organisationer, ca 30 offentlig sektor (bl a lokala politiker) och ca 10 näringsliv eller övriga aktörer.

På konferensen i Boden deltog ca 70 personer, ca 40 representerade idéburna organisationer, ca 25 offentlig sektor (bl a lokala politiker) och ca 5 näringsliv eller övriga aktörer

På konferensen i Sundsvall deltog ca 75 personer, ca 35 representerade idéburna organisation och lika många, ca 35, representerade offentlig sektor (bl a lokala politiker) och ca 5 deltagare representerade näringsliv eller övriga aktörer.

Summering antal

Totalt har ca 350 personer deltagit i konferenserna. Knappt 100 olika idéburna organisationer har deltagit och ca 10-15 kommuner. I storstäderna Stockholm och Göteborg) har flera olika stadsdelar deltagit samt ett femtontal lokala politiker.

Fokus på respektive konferens

Konferenserna har skilt sig från varandra när det gäller medverkanden men också när det gäller sammanhang. Det är uppenbart att den lokala situationen och vad som är aktuellt inom integrationsområdet där skiljer sig från ställe till ställe. Konferenserna har därför haft lite olika fokus.

På den första konferensen i Stockholm kom överenskommelsen att hamna i ljuset av arbetslivet, brister i integrationspolitiken och skolan. Även bemötandefrågor inom sjukvård, skola, arbetsliv blev ett övergripande fokus.

I Göteborg, där konferensen genomfördes i Hammarkullen, kom överenskommelsen att hamna i ljuset av livet i förorten, delaktighet i allmänhet och bostadssegregation.

På den tredje konferensen i Boden, hamnade överenskommelsen i ljuset av Norrbottens behov av arbetskraft och insatser för minskad utflyttning. Även arbetet mot fördomar och rasism gick som en röd tråd genom dagen.

I Sundsvall, på den fjärde och sista konferensen, hamnade överenskommelsen i ljuset av flyktingmottagning, önskan om ökad inflyttning och etableringsreformen i praktiken.

Kännedom om Överenskommelsen inom integrationsområdet

På samtliga konferenser har överenskommelsen inom integrationsområdet presenterats. Detta har gjorts av de tre parterna som samtidigt kunnat ge sitt perspektiv på överenskommelsens syfte och funktion. Regeringsrepresentanter har också presenterat i vilket politiskt sammanhang överenskommelsen inom integrationsområdet hör hemma där överenskommelsen är en åtgärd av flera. T ex är etableringsreformen och den aviserade integrationsstrategin regeringens åtgärder för att förbättra mottagandet av nyanlända och integrationen i Sverige.

Dokumentet med den skriva överenskommelsen inom integrationsområdet har delats ut på samtliga konferenser.

Utifrån frågor under konferenserna och grupparbetena som genomförts kan man konstatera att kunskapen om överenskommelsen inom integrationsområdet eller om idén om överenskommelser mellan olika samhällssektorer är låg. Det är vid ett fåtal tillfällen under konferenserna som deltagarna relaterar till överenskommelsen.

Däremot är kunskapen om integrationsprocessen och integrationspolitiken god. Etableringsreformen är t ex väl känd och likaså är ansvarsöverföringen från kommuner till arbetsförmedlingen väl känd.

Det lokala och regionala arbetet

På konferenserna gavs det information om flera andra regionala och lokala processer mellan den idéburna- och den offentliga sektorn. En del processer har skett i en begränsad grupp parallellt med arbetet med den nationella överenskommelsen.

På två av de fyra konferenserna (Boden och Sundsvall) presenterades redan etablerade regionala överenskommelser, så kallade RÖK (Regional Överenskommelse). De som kände till eller varit involverade i arbetet med de regionala överenskommelserna gav även exempel på lokala överenskommelser, så kallade LÖK.

I Boden visade det sig att endast en litet antal organisationer deltagit i framtagandet av den regionala överenskommelsen och nätverket som i nära samarbete med länsstyrelsen arbetar med dess genomförande. Samtidigt visade det sig att en annan plattform för social ekonomi hade många idéburna organisationer i sitt nätverk och gärna såg sig som en framtida part i det regionala och lokala arbetet med överenskommelser.

På samtliga konferenser diskuterades vem som borde ta initiativ antingen till ett fortsatt överenskommelsearbete eller till samarbete på integrationsområdet i största allmänhet. I Boden talade flera deltagare om politikernas och kommunernas ansvar att bjuda in. I Göteborg talade flera deltagare om behovet av att den idéburna sektorn samlar sig och pratar vidare. I Göteborgs bjöds redan på konferensen in till en nästa träff för intresserade organisationer. På konferensen i Stockholm talades det om rundabordssamtal med Arbetsförmedlingen och i Sundsvall tyckte flera deltagare att Arbetsförmedlingen lokalt borde ta initiativet att bjuda in övriga parter.

I Sundsvall ställde de lokala deltagarna frågan till de centrala representanterna hur de stödjer att de idéburna organisationerna samarbetar?

Dialog och engagemang på konferenserna

Konferenserna administrerades nationellt av SIOS på uppdrag av styrgruppen för uppföljningen av överenskommelsen inom integrationsområdet. Konferenserna arrangerades av olika organisationer och var geografiskt spridda över landet. De lokala arrangörerna satte sin egen prägel på konferenserna med gemensam utgångspunkt i frågor som behandlade samverkan och ev regional/lokal överenskommelse i samband med integrationsarbete.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att konferenserna trots allt blev tämligen lika både till form och innehåll.

Alla arrangörer försökte på olika sätt att skapa dialog och engagemang hos deltagarna utifrån givna förutsättningar – endagskonferens med plenarföreläsningar, en stor grupp deltagare och begränsat med tid.

Dialog med medverkande

I Stockholm medverkade Roberto Scaramuzzino, doktorand vid Malmö Högskola med en föreläsning om överenskommelser som politiskt instrument.

I Göteborg medverkade, förutom parterna, Pia Svankvist som arbetar med social ekonomi på Göteborgs föreningscenter. Hon redogjorde för arbetet med en lokal överenskommelse. Karim Zendegani från Röda Korset gjorde en kritisk reflektion med utgångspunkt i Röda Korsets arbete med integration i förorterna.

I Boden medverkade Länsstyrelsen och Arbetsförmedlingen med en föreläsning om den regionala överenskommelsen de tagit fram och som de arbetar med. Även en representant för Coompanion medverkade om sitt nätverk inom social ekonomi.

I Sundsvall medverkade Länsstyrelsen med en föreläsning om arbetet med den framtagna regionala överenskommelsen.

På alla konferenser gavs möjlighet att ställa några frågor i plenum till de medverkande, men de frågor som ställdes handlade inte om överenskommelsen utan var av mer allmänpolitisk karaktär.

Grupparbeten

På alla konferenser genomfördes väl förberedda grupparbeten. På samtliga konferenser fick grupperna gott om tid till eget arbete. Arbetet redovisades sedan sammanfattat muntligt i plenum och skriftligt till respektive konferensledningen. (Resultaten av grupparbetena redovisas under andra rubriker.)

I Göteborg indelades grupparbetet även tematiskt. Fem grupper arbetade med frågor kring Överenskommelsen men utifrån varsitt tema. Temana var hälsa, arbete, språk, utbildning och bostäder. I Göteborg användes under hela dagen metoden ”Open Space” som innebar att deltagarna hade möjlighet att tycka till och ställa frågor om konferensen med hjälp av lappar på en vägg.

I Sundsvall genomfördes grupparbetet som två parallella ”workshops” på vilka goda exempel presenterades före diskussionerna.

I Stockholm hade arrangörerna placerat alla deltagare i mindre grupper redan från början. Arrangörerna hade ”bordsplacering” så att varje bord, om möjligt, skulle innehålla deltagare från de tre parterna. Förutom grupparbetet som utgick från ett antal frågeställningar så fick varje enskild deltagare ett formulär att fylla i utifrån sitt eget perspektiv och position inom integrationsarbetet. Det skriftliga materialet från såväl grupp som individer kommer att ligga till grund för den fortsatta processen.

Nätverkande

Ett viktigt tillfälle till dialog var pauser för fika och lunch. Många deltagare tog tillfället i akt att lära känna nya personer och organisationer under dessa pauser. Även under grupparbetena vittnade många deltagare om att de inte kände till de andra organisationernas arbete eller företrädare. Man ska inte underskatta betydelsen av dessa personliga möten, något som arrangörerna medvetet gav utrymme för i sina program.

Lokala exempel

Samtliga konferenser tog upp lokala exempel direkt eller indirekt. I Boden och Sundsvall direkt med presentationer som hade just det syftet. I Stockholm och Göteborg mer indirekt.

De förberedda presentationerna i Boden och Sundsvall var mycket positiva berättelser medan de indirekta mer belyste svårare erfarenheter. I Boden och Sundsvall fanns en kollektiv uttalad önskan att genom nyanlända och integration få mer arbetskraft, nya näringar och fler bofasta till orterna. I Stockholm och Göteborg var perspektivet mer problemorienterat med sämre hälsa, bristande skolkunskaper, bostadssegregation och förortsproblem som utgångspunkt.

De sex principerna

Den nationella Överenskommelsen inom Integrationsområdet består bland annat av följande sex principer:

- Självständighet och oberoende
- Dialog
- Kvalitet
- Långsiktighet
- Öppenhet och insyn
- Mångfald

De principer som främst uppmärksammades var organisationernas egen kvalitet. Att organisationerna uppnår resultat på ett annat sätt än det offentliga t ex genom ideella insatser.

En önskan om en tydligare eller ökad dialog mellan statliga myndigheter, kommuner och idéburna organisationer framfördes på alla konferenser, ibland indirekt genom att man upplevt negativa konsekvenser på grund av bristen på dialog.

På konferensen i Stockholm hade deltagarna lite olika uppfattning om huruvida man kunde använda den nationella överenskommelsen, undertecknad av SKL, i diskussionen med en enskild kommun.

Organisationernas villkor inom integrationsområdet

Samtliga konferenser har också diskuterat villkoren för organisationerna att verka på integrationsområdet. En av regeringens utgångspunkter när det gäller arbetet med överenskommelsen inom integrationsområdet var att identifiera hinder för ökade insatser från sektorns sida så väl som att söka efter lösningar. I redovisningarna och noteringarna från grupparbetena redogjorde deltagarna för följande hinder och möjligheter för organisationerna.

Hinder som framkommit på konferenserna:

- Nödvändigheten av att förhålla sig till den offentliga sektorns struktur
- Brist på resurser
- Bemötande, fördomar
- Brist på utvärdering, studier, forskning – mått och resultat
- Kortsiktigheten – behövs mer än en mandatperiod
- Brist på förankring av SKL i kommunerna
- Att ingen bryr sig eller lyssnar
- Arbetsrättens utformning
- Brist på uttalat stöd från det offentliga

Möjligheter som framkommit på konferenserna:

- Engagemang finns
- Eldsjälar finns
- Volontärer finns
- Afrikanske Kvinnliga Entreprenörer – nätverk som finns
- Globaliseringen = större förståelse för andra kulturer
- Mötesplatser – kan erbjuda t ex nyanlända av de idéburna organisationerna
- Kvinnoorganisationer
- Tester och statistik om diskriminering
- Pilotprojekt och goda exempel
- De kommunala landsbygdsutvecklarna
- Vi-veckor på skolor
- Studieförbunden

- Att organisationerna ser varandra
- Flerspråkigheten, att den kompetens som finns tas tillvara
- Byt namn på ”Svenska 2” för att höja statusen
- Kommunal policy för hur föreningar får informera på skolor
- Villkora bidrag till organisationer, för att få bidrag måste man arbeta med integration.
- Invandrat kunskap = industriell expansion

Överenskommelsen inom integrationsområdet i relation till andra överenskommelser

Utifrån dokumentationen av grupparbetena verkar det generellt ha varit svårt att diskutera Överenskommelser som ett politiskt verktyg. Än mindre verkar deltagarna ha kunnat diskutera Överenskommelsen inom integrationsområdet i relation till t ex en generell överenskommelse mellan det offentliga och det idéburna eller i relation till flera överenskommelser på andra sakområden t ex det sociala området eller kulturområdet.

Generellt förhöll sig deltagarna på konferenserna helt enkelt till den överenskommelse som presenterades för dem och som berörde det område, integration, som de har ett stort engagemang inom.

Den naturliga diskussionen för deltagarna var så kallad ”best practice” alltså hur hela samhället eller olika organisationer bäst kan hjälpa t ex nyanlända eller arbeta med integration.

En del försök till diskussioner handlade om mervärde men då snarare om att de idéburna organisationernas arbete har ett mervärde jämfört med myndigheter eller vinstdrivande företag när de agerar som utförare. Det mervärdet exemplifierades t ex med att de idéburna kan erbjuda ett engagemang dygnet runt och inte bara mellan nio och 17 och att de idéburna kan erbjuda mer än just en specifik integrationsåtgärd.

Både medverkande och deltagare förde under konferenserna även en annan diskussion, en diskussion som mer rörde hur samhällets syn på olika områden borde förändras/utvecklas. Det kunde handla om synen på förorter, flerspråkighet, bostadsbyggande och synen på individ kontra kollektiv. Dessa diskussioner hade inget med själva överenskommelsen att göra utan var ideologiskt grundande inlägg i den allmänna samhällsdebatten. I sig vittnar dessa diskussioner om att det finns ett engagemang att vara med och diskutera integration på en mer ideologisk, filosofisk och politisk nivå än vad som är avsikten med överenskommelsen inom integrationsområdet.

Bilagor

Den nationella överenskommelsen inom integrationsområdet

- Hur kan den användas i integrationsarbetet i
Stockholms och Mälardalens regioner?

Välkommen!

Fredag 25 november 08.30-15.30
Citykonferensen/Ingenjörshuset
Malmskillnadsgatan 46, Stockholm

Konferensen vänder sig till alla Er som är verksamma, och engagerade inom integrationsområdet: föreningsaktiva, politiker, tjänstemän, praktiker, företagare, m.fl.

Ur programmet:

- *Vad innehåller överenskommelsen inom integrationsområdet?*
- *Vilka insatser behövs?*
- *Vad krävs av organisationer och myndigheter för att mer ska hända?*
- *Hur gå från ord till handling?*

Medverkande: Amelie von Zweigbergk, statssekreterare, Roy Melchert, Sveriges Kommuner och Landsting, Roberto Scaramuzzino, forskare, Göran Ferm, Arbetsförmedlingen, företrädare för ideella organisationer inom integrationsområdet m.fl.

Företrädare för ideella organisationer har möjlighet till ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Anmälan senast 17 november till
konferensstockholm@sios.org

Den nationella överenskommelsen inom integrationsområdet

- Hur kan den användas i integrationsarbetet i Stockholms och
Mälardalens regioner?

**Fredag 25 november kl. 08:30-15:30; Citykonferensen/Ingenjörshuset
Malmskillnadsgatan 46, Stockholm**

Program

08:30 – 09:00 Registrering

09:00 – 09:15 Välkomstord

*Aycan Bozarlan, SIOS vice ordförande
Estanislao Mboro, Afrosvenskarnas Riksförbund*

09:15 – 10:15 Överenskommelsen inom integrationsområdet: Parternas utgångspunkter

*Amelie von Zweigbergk, statssekreterare, Utbildningsdepartementet
Roy Melchert, Sveriges Kommuner och Landsting
Pia Redlund, Sociala Missionen*

10:15 – 10:45 Kaffepaus

**10:45 – 12:00 Överenskommelsen inom integrationsområdet – förutsättningar och villkor
för dialog**

Roberto Scaramuzzino, doktorand, Malmö Högskola

Två organisationers syn

*Julio Fuentes, SIOS verksamhetssekreterare
Beatrice Kindembe, vice ordförande Afrosvenskarnas Riksförbund i Stockholm*

12:00 – 13:00 Lunch

13:00 – 14:00 Två myndigheters syn

*Göran Ferm, Arbetsförmedlingen och Katarina Berggren, kommunalråd,
Botkyrka kommun*

Panelamtal: Möjligheter till samverkan

*Göran Ferm, Arbetsförmedlingen, Katarina Berggren, Botkyrka kommun,
Roy Melchert, Sveriges Kommuner och Landsting, och Estanislao Mboro,
Afrosvenskarnas Riksförbund. Samtalsledare: Julio Fuentes, SIOS.*

**14:00 – 15:25 Arbete i grupper och återkoppling:
Vad kan varje organisation och myndighet göra inom ramen för
Överenskommelsen inom integrationsområdet?**

15:25 – 15:30 Avslutning

**Afrosvenskarnas
Riksförbund**

Nätverket Plattform Göteborg bjuder in till

Regional konferens för uppföljning av överenskommelsen inom integrationsområdet

**Kl 9.00–16.00 den 1 december, 2011
i Folkets hus i Hammarkullen, Göteborg**

Dagen är kostnadsfri, lunch och fika ingår

En överenskommelse om samarbete med mottagande av asylsökande, nyanländas etablering samt integration har tecknats mellan regeringen, idéburna organisationer inom integrationsområdet och Sveriges Kommuner och Landsting. Denna dag kommer vi att diskutera hur dess intentioner kan genomföras regionalt och lokalt.

Konferensen riktar sig till dig som är verksam och engagerad inom integrationsområdet. Föreningsaktiva, politiker, tjänstemän och andra intresserade

Anmälan senast 21 nov och frågor, kontakta Gun Holmertz,
0707-575327 eller gun.holmertz@telia.com

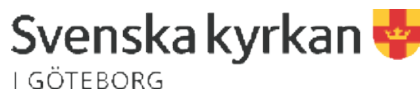

Program för den regionala konferensen för uppföljning av överenskommelsen inom integrationsområdet, 1 dec 2011

Moderator för dagen är Lena Blom, processledare

- 9.00–9.30 Registrering och kaffemینگel
- 9.30–10.30 *Inledning* med Göran Ferm, Arbetsförmedlingen
Marie Ericsson, Regeringskansliet,
Roy Melchert, SKL och Julio Fuentes, SIOS
- 10.30–11.00 Kaffemینگel
- 11.00–11.45 *Behövs frivilligorganisationer i förorten?* Karim
Zendegani, Röda Korset
- 11.45–12.00 Information om eftermiddagens work shop
- 12.00–13.00 Lunch – Caritas i Hjällbo står för en matupplevelse
- 13.00–13.30 *Jag blev integrerad först när jag hade mitt eget kantarellställe.* Kadir Meral, lärare och stå upp-komiker
- 13.30–14.30 Workshops utifrån integrationsöverenskommelsens områden
- 14.30–15.00 Kaffemینگel
- 15.00–16.00 Summering från ord till handling

Vill du läsa mer om överenskommelsen? Gå in på <http://www.regeringen.se/sb/d/9735/a/122283>

Hur kan idéburna organisationer och offentliga aktörer samverka för ökad integration?

Regeringen, Sveriges Kommuner och Landsting samt representanter för idéburna organisationer inom integrationsområdet bjuder under hösten in till

Fyra regionala konferenser
för uppföljning av

överenskommelsen www.overenskommelsen.se
inom integrationsområdet

En av dessa sker i Norrbotten

Tisdag den 6 december Klockan 9-17
(kaffe serveras från 8.30)
Folkets Hus Boden, Färgaregatan 12

Konferensen vänder sig till Er alla regionala och lokala aktörer som är verksamma eller som har intresse att utveckla verksamhet inom integrationsområdet:
Föreningsaktiva, politiker, tjänstemän, praktiker, företagare m.fl.

Ur programmet:

- Vad innebär överenskommelsen inom integrationsområdet
- Vilka insatser behövs?
- Hur går vi från ord till handling i Norrbotten?
- Goda exempel

Medverkande:

Maria Nilsson, Regeringskansliet

Göran Ferm, Arbetsförmedlingens avdelning för Integration och Etablering

Ingela Holmertz, Rödakorset

Julio Fuentes, SIOS – samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige

Svante Forslund, Uppsala föreningsråd

Möjlighet till reseersättning/arvode för ideella organisationer

Anmälan senast måndag 28/11 till nbrkansli@telia.com eller 070 574 80 98

*Hela Sverige
ska leva!*
Norrbotten

Välkommen!

Tillsammans eller var och en för sig - En dialogdag om bättre samverkan i arbetet med integration

En överenskommelse har tecknats mellan den idéburna- och den offentliga sektorn. Syftet med dialogdagen är att göra överenskommelsen känd och diskutera hur dess intentioner kan genomföras regionalt och lokalt.

- ⇒ vad innebär överenskommelsen för oss i Västernorrland?
- ⇒ goda exempel på lyckade integrationsarbeten regionalt / lokalt
- ⇒ förslag och Idéer
- ⇒ hur gå från ord till handling?

För vem?

Dialogdagen vänder sig till tjänstemän och politiker i länets kommuner, landsting och andra myndigheter, medlemmar i den ideella sektorn samt näringslivet.

Tid och plats?

Torsdag 15 december
Kl. 09.00-16.00
Folkets Hus
Esplanaden 29, Sundsvall

Pris?

Dagen är kostnadsfri. Fika och lunch ingår.

Välkommen!

Tillsammans eller var och en för sig - En dialogdag om bättre samverkan i arbetet med integration

Torsdag 15 december 2011 klockan 09.00 - 16.00

Program

- 09.00 - 10.00 Registrering och fikabuffé
- 10.00 Dialogdagen öppnas
- Överenskommelsen inriktning integration. Parternas utgångspunkt och åtaganden.
- Goda exempel på samverkan mellan den offentliga och den idéburna sektorn.
- Kulturella inslag med koppling till dialogdagen
- Lunch
- Miniseminarium
- Workshop kring hur vi kan utveckla integrationsarbetet regionalt / lokalt
- Dialog och reflektioner från dagen
- Avslutning

Medverkande: Amelie von Zweigbergk, statssekreterare, Maria Nilsson, Regeringskansliet, Göran Ferm, Arbetsförmedlingen, Roy Melchert SKL, företrädare för ideella organisationer inom integrationsområdet m.fl.

Pris

Ingen kostnad. Fika och lunch ingår.

Reseersättning kan sökas av frivilliga inom den ideella sektorn för resor på mer än 10 mil t o r.

Önskemål om reseersättning kan ske senast den 10 december via e-post till:

ann-catrin.olsson@redcross.se

Vi utgår från att samåkning sker.

Anmälan

Sista anmälningsdag: Torsdagen den 10 december

Anmälan via e-post till: ase.lilja@redcross.se

Alternativt fax: 0500-44 69 31

Ange:

- Namn
- Telefon
- Organisation / myndighet / företag
- E-post
- Särskild kost

Anmälan är bindande. Ersättare kan utses.

Har du frågor? Vänd dig till:

Ann-Catrin Olsson, Röda Korset, tel. 060-16 82 94

Mail: ann-catrin.olsson@redcross.se

Kerstin Strandberg, Röda Korset, tel. 0511-34 22 92

Mail: kerstin.a-strandberg@redcross.se

Välkommen!

**Sammanfattande rapport från två
konferenser om Överenskommelsen
inom integrationsområdet**

Hösten 2012

Inledning

Som ett led i uppföljningsarbetet med Överenskommelsen inom integrationsområdet 2012 samordnade SIOS, Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige på uppdrag av styrgruppen för Överenskommelsen två konferenser i Malmö respektive Köping. Dessa var den femte och sjätte av de regionala konferenser som hållits sedan starten 2011. Syftet med konferenserna har varit att göra Överenskommelsen känd och diskutera hur dess intentioner kan genomföras lokalt och regionalt. Konferenserna arrangerades av aktörer som på olika sätt arbetar med integrationsfrågor. I Malmö av ABF, Folksam, Kommunförbundet Skåne, Länsstyrelsen Skåne, Malmö stad, Region Skåne, Regional SIOS Syd och Social Ekonomi Skåne. I Köping av Bilda, Folkets Hus och Parker, Hela Sverige ska leva, Hyresgästföreningen, SIOS Mellansverige och Svenska kyrkan.

Deltagare

I konferenserna har sammanlagt drygt 200 personer deltagit varav den övervägande delen var företrädare för idéburna organisationer och den ideella sektorn. Vid konferensen i Malmö deltog också ett stort antal tjänstemän från kommuner och myndigheter samt några näringslivsföreträdare. Några politiker har också varit med på konferenserna. I Malmö deltog de i det avslutande panelsamtalet och till Köping kom sex personer som uppgivit partitillhörighet.

Innehåll på respektive konferens

I Malmökonferensen med titeln ”Integration genom interaktion”, handlade den första delen främst om presentationer av arbetet med integration. Dessa gjordes av representanter för Länsstyrelsen, Region Skåne och Malmö stad samt för parterna inom Överenskommelsen. Därefter hölls en föreläsning av professor Masoud Kamali med titeln ”Integration och social sammanhållning: möjligheter och hinder.” Eftermiddagen ägnades åt grupparbeten kring temaområdena hälsa, boende, utbildning, antidiskriminering, språk, arbete och mötesplatser. Frågor från workshopgrupperna förmedlades sedan till en panel bestående av tre politiker från Kristdemokraterna, Miljöpartiet och Socialdemokraterna.

På konferensen i Köping presenterade såväl Länsstyrelsen som parterna inom Överenskommelsen sitt hittillsvarande arbete. Där genomfördes också en föreläsning om det civila samhället och organisationernas roll som hölls av professor Filip Wijkström med rubriken ”Omförhandling av samhällskontraktet.” Under eftermiddagen gav konferensens arrangörer sin syn på Överenskommelsen utifrån respektive perspektiv. Därefter hölls grupparbeten som avslutades med diskussion i plenum.

På Köpingkonferensen blev tyngdpunkten på organisationernas roll och villkor mer framträdande medan konferensen i Malmö handlade mer om integrationsarbetet i allmänhet.

De sex principerna

Överenskommelsen inom integrationsområdet har en gemensam utgångspunkt där syftet är att förtydliga relationen mellan staten och de idéburna organisationerna i arbetet med nyanländas etablering och att utveckla former och metoder så att de idéburna organisationerna kan medverka till att skapa bättre förutsättningar inom dessa områden. Däri ingår att inventera verksamheter, identifiera hinder och belysa hur de idéburna organisationerna kan utvecklas.

Överenskommelsen har sex gemensamma principer:

- Självständighet och oberoende
- Dialog
- Kvalitet
- Långsiktighet
- Öppenhet och insyn
- Mångfald

De principer som främst uppmärksammades i Malmö var principerna om kvalitet och långsiktighet i arbetet samt vikten av dialog och mångfald. I Köping betonades organisationernas självständighet och oberoende samt deras unika kvalitet, principen om dialog samt vikten av mångfald.

Parternas utgångspunkter och åtaganden

Regeringskansliet

Regeringen tog år 2008 initiativ till en dialogprocess med ideella organisationer inom integrationsområdet. Detta arbete ledde till att staten tecknade en överenskommelse inom integrationsområdet med det civila samhället och Sveriges kommuner och landsting i april 2010. Överenskommelsen utgör en gemensam grund för samverkan mellan de tre parterna. Etableringsreformen, men också integrationsfrågor i stort är fokus för överenskommelsen. Bättre utbildningsmöjligheter och utbildningsresultat, ökad sysselsättning och minskat utanförskap är exempel på målsättningar för att uppnå en ökad integration. I detta arbete ryms också likabehandling och antidiskriminering. Insatserna för ett bättre mottagande inom etableringsreformen gäller utrikesfödda och nyanlända. Övriga integrationsinsatser är främst en del av den generella politiken.

Sveriges Kommuner och Landsting

Sveriges Kommuner och Landsting har välkomnat att regeringen, genom att initiera en dialog om integration, vill skapa bättre förutsättningar för de idéburna organisationerna att delta i mottagandet och introduktionen av nyanlända. En framgångsrik introduktion är avgörande för hur väl Sverige lyckas med integrationspolitiken.

De idéburna organisationerna kan sägas fungera som sociala mötesplatser där samspel och interaktion mellan människor utvecklas och där det sker en demokratisk skolning, vilket i sin tur utgör en grund för mellanmännisklig tillit och tillhörighet till det lokala samhället.

Det finns en lång tradition av samarbete och samverkan mellan kommuner, landsting och regioner respektive de idéburna organisationerna. För att detta ska vara och förbli en styrka för samhällsutvecklingen som helhet behöver samspelet bygga på ett samförstånd om bägge parter uppdrag och inriktning.

I Sveriges kommuner, landsting och regioner finns ett ökande intresse för idéburna organisationer som samhällsaktör. SKL:s förhoppning och tro är att överenskommelsen på integrationsområdet ska främja denna utveckling. En gemensam framtida utmaning är att hitta former för en god samverkan och ta initiativ som verkligen främjar ett bra sätt att ta emot och introducera de nyanlända i Sverige.

Ideella organisationer

Integrationsområdet omfattar en rad olika politik- och intresseområden och många olika organisationer. Engagemanget är utbredd och har funnits länge. Dock glöms den idéburna och den ideella sektorn alltför ofta bort. Organisationerna bidrar med kompetens, för dialog och undanröjer hinder. Såsom att motverka diskriminering och främja lika rättigheter. Etniska grupper är särskilt utsatta. Genom Överenskommelsen inom integrationsområdet har det skapats en möjlighet att definiera villkor för samverkan med den offentliga sektorn och föra fram förslag på åtgärder i dialog med SKL och regeringen. Den har fört samman organisationerna och de har lärt sig att möta varandras önskemål. Mandatet innebär inte att enskilda organisationer kan bestämma, utan att samarbeta mot olika mål. Organisationerna betonar den gemensamma processen där oberoende självständiga aktörer identifierar och undanröjer hinder och bidrar till integration och gemensamma mål. Förändring nås genom förståelse och kompromisser. Därmed kan man underlätta etablering och integration samt förbättra rådande strukturer.

Stora grupper av olika etniciteter lever i utanförskap. Arbetsmarknaden tar inte tillvara på de resurser som finns. Många anser att svenskundervisningen är bristfällig och att modersmål har låg status. Det finns behov av större personella och ekonomiska resurser som kan motverka detta. Det handlar

inte enbart om ett omhändertagande, utan även om delaktighet för de nyanlända.

Det är viktigt att notera att begreppet nyanländ används olika. Det är dels den första stunden man anländer till Sverige, dels en period inte långt efter att uppehållstillstånd har erhållits. Här avses personer som precis anlant till Sverige samt personer som bott i Sverige i flera år. Detta skiljer sig från regeringens begreppsanvändning där man med nyanländ avser en persons två första vistelseår i Sverige. Det är också viktigt att betona att integrationen är en ömsesidig process mellan enskilda nyanlända individer och samhället.

Det lokala och regionala arbetet

I Köping framfördes att det sker en ömsesidig successiv anpassning genom integration. Inför nästa år förväntas en fördubbling av invandringen, vilket kräver ökade resurser. Samhället står inför olika utmaningar när det gäller bostadssituationen, arbete och arbetsmarknad. Därmed har det på senare tid blivit ett ökat fokus på arbetskraftsinvandring. Fler än tidigare, ca en tredjedel, har akademisk bakgrund. Utbildning och kompetens utnyttjas inte på grund av att personer nekas anställning. Det är därför viktigt att också motverka diskriminering och främlingsfientlighet. Det behövs också en ökad beredskap för att ta emot flyktingar och ensamkommande flyktingbarn. Kommunplacering och etablering måste effektiviseras. I detta arbete spelar de idéburna organisationerna en stor roll, även genom Överenskommelsen inom integrationsområdet. Det är i samverkan mellan kommuner, landsting, samt idéburna organisationer som regionen kan utvecklas.

I Malmö framfördes att en tredjedel av Malmös invånare är utlandsfödda. Inflyttningen till Malmö ökar med flera hundra procent. Hälften av alla ensamkommande flyktingbarn anländer först till Malmö. Eftersom det är brist på platser runtom i landet så resulterar det i att många blir kvar i Malmö. Det ingår i Länsstyrelsens uppdrag att underlätta samarbetet mellan parterna inom Överenskommelsen. 2007 togs initiativet till Partnerskap Skåne som är en plattform för samarbete kring etableringen av nyanlända för att skapa ett inkluderande mottagande. Partnerskapet består av fyrtio självständiga aktörer och innebär ett fokus på samhällets anpassning till integration. De har fem delprojekt som pågår. De tre viktigaste åtgärderna är att: 1. Alla skall få information på modersmålet. 2. Det sker en kvalitetssäkring av det arbete som utförs bland annat genom forskning. 3. Inkludera idéburen sektor. Ett etablerat samarbete med den ideella sektorn var prioriterat redan från början.

Lokala exempel

Skåne är först med ett initiativ där Hälso- och sjukvårdsnämnden i Region Skåne har tecknat samarbetsavtal med sju organisationer, däribland Stadsmissionen och Röda Korset för en tidsperiod på tre år.

Svenska kyrkan i Västerås stift har sjösatt projektet "Aktör för välfärd." Där skall man kartlägga kompetenserna inom kyrkorna och stiftet för att utveckla kyrkan som en del av samhället. Församlingarna ges en möjlighet att utveckla nya verksamheter, främst inom den sociala ekonomin. Där ingår församlingar som vill arbeta med integrationsinsatser för nyanlända och personer som varit här en längre tid. Grundtanken är samarbete mellan kyrkor, ideell sektor, SKL och politiker. Svenska kyrkan erbjuder ibland praktik för asylsökande under en månad. Detta innebär för dem ett deltidsarbete där de inte förblir anonyma utan ges en identitet.

SKL har gjort en sammanställning av integrationsprojekt med exempel från olika platser i Sverige. Där ingår "Barn i väntan & Barn i start" som startade i Malmö och som pågår på ett antal olika orter. Där ingår också samarbetet mellan Somalilandföreningen i Malmö, IOGT-NTO och Malmö stad samt Nässjö och Skurups kommuner för att tillvarata somaliers kompetens för att starta egna företag eller bli anställda. Initiativet har kommit från den idéburna sektorn. Ett annat lokalt exempel är Somali Information and Business Centre som är ett regionalt centrum för somaliers entreprenörskap. Det är ett samarbete med Region Skåne, finansierat av Europeiska Socialfonden och en länk mellan föreningar i Skåne samtidigt som det är en del av den regionala överenskommelsen, RÖK. Deras representanter deltog vid seminariet i Malmö.

Vid seminariet i Malmö deltog också bland andra arbetskooperativet Yalatrappan, Datautbildarna Morin AB och Företags MIX ekonomisk förening. Dessa utgör exempel där anpassade metoder leder till arbete och social gemenskap.

Dialog och engagemang på konferenserna

Konferenserna arrangerades av olika typer av organisationer och med delvis olika representativitet. I Malmö fanns betydligt fler från de statliga och kommunala sektorerna och i Köping var den övervägande delen från den ideella sektorn. I Malmö diskuterades integrationsarbete i stort utifrån olika samhällsområden i blandade grupper. Detta utmynnade i en frågestund i plenum med regionalpolitiker om hinder och möjligheter i arbetet. I Köping talade man först i grupper och sedan i plenum mer om möjligheter och hinder för regional samverkan inom ramen för Överenskommelsen och de samverkandes villkor.

Grupparbeten i Malmö

De grupparbeten som genomfördes i Malmö hade olika teman: hälsa, boende, utbildning, antidiskriminering, språk, arbete och mötesplatser. Den övergripande frågan var: Hur skapas integration genom interaktion? De underliggande frågeställningarna var: Hur kan man i ett längre perspektiv skapa hållbarhet och långsiktigt samarbete mellan offentlig sektor och enskilda? Hur skapas kontinuitet i arbetet? Man kunde konstatera att det behövs en dynamik mellan långsiktighet, infrastruktur, hållbarhet och dialog samt att ta tillvara på individens resurser. I noteringar från grupparbetena och samtalet med politikerna framkom följande hinder och möjligheter för integration genom interaktion.

Exempel på hinder:

- En del människor har språkliga brister te x är mer eller mindre analfabeter.
- Arbets- och bostadsbrist med fleråriga köer och segregation.
- En låg standard på boenden är ett av tecknen på bristande infrastruktur.
- Social misär.
- Brist på tillit, tid, kunskap och ömsesidig dialog.
- Brist på delaktighet och inflytande.
- Processer och metoder kan vara ineffektiva och det finns brist på flexibilitet t ex individuell anpassning i mottagningsstrukturen.
- En felaktig eller bristande verklighetsuppfattning kan få dåliga konsekvenser för beslut.
- En falsk bild av gemensamhet (homogenisering) som skapas utifrån ålder, etnicitet, kön etc.
- Det bedrivs ett kortsiktigt arbete som i vissa fall endast löser akuta situationer.
- Det kan finnas ett motstånd mot att integreras med ”de andra”.
- Strukturell diskriminering och andra strukturella hinder.
- Det saknas samspel inom den offentliga sektorn.
- Otydlighet hos aktörerna med mycket prat och lite verkstad.
- Att olika aktörer kör i parallella spår utan att samverka.
- Det kan råda konkurrensförhållande mellan kommuner och föreningar. Villkoren är inte lika för alla.
- Målen inom den offentliga sektorn stämmer emellanåt inte överens med de idéburna organisationernas mål. Därmed kan det uppstå konflikt mellan de två olika sektorernas interna mål.
- Praktikplatser för t ex sfi-studeranden inom den ideella sektorn är ibland välgörenhet. Det är bättre med tydliga program t ex mentorsprogram.
- Den mediala vinklingen innehåller ofta negativa stereotyper.

Exempel på möjligheter:

- Det är viktigt med kontinuerlig dialog för att underbygga värdefulla satsningar.
- Större ekonomiska möjligheter för föreningar att genomföra t ex upphandling.
- ”Community Centers” kan fungera som plattform både för den idéburna sektorn och den offentliga sektorn och kan utföra uppdrag åt det offentliga.
- Idéburna organisationer är en motor som dessutom kan bidra inom områden där de inte varit så involverade tidigare t ex inom hälso- och sjukvården.
- Öppna upp för den idéburna sektorns kompetens inom formellt, informellt, officiellt och hållbart lärande.
- Det krävs en helhetssyn på individens situation.
- Att hålla fokus på individen och tillämpa ett personligt förhållningssätt.
- Se och ta tillvara på kraften och talangen hos individerna, ha en lokal förankring och satsa på lokala överenskommelser istället för att som så ofta, fokusera på bristerna.
- Se att modersmål och flerspråkighet är en tillgång istället för ett hinder både för individen och samhället.
- Arbetsplatsförlagd tid med anpassade arbetsuppgifter utifrån personers faktiska bakgrund och kompetens i samarbete med sfi-anordnarna.
- Integrationen främjas genom att människor blir hörda, sedda och får tillfälle att träffas.
- Neutrala mötesplatser där vi möts för diskussion och utbyte utan att fokusera på titel, position o. dyl. utan att skapa ”vi och de andra” genom att gruppera utifrån etnicitet.
- Ta till vara de lokaler, idéer, kunskaper, tankar och engagemang som finns, både i etablerade föreningar och i nya konstellationer.
- Trösklar in i olika verksamheter och organisationer behöver sänkas.
- De inblandade behöver arbeta för att skapa större respekt och tillit till varandra.
- Ett strategiskt arbete stärker långsiktighet och kvalitet.
- Ett långsiktigt arbete har större förutsättningar att bli framgångsrikt.
- Det behövs ett långsiktigt perspektiv även i budgetsättning och fördelning av resurser.

- Kvalitetssäkring av verksamheter genom utvärdering och forskning och att använda evidensbaserade metoder.
- Utbildning i mänskliga rättigheter, antirasism och antidiskriminering behövs. Ökade kunskaper i olika ämnen behövs hos relevanta aktörer.
- Att likabehandlingsplaner i utbildningsväsendet upprätthålls kontinuerligt.
- En seriös samverkan mellan olika aktörer.
- Otraditionella partnerskap kan göra skillnad i större utsträckning.
- Ett utvecklat samarbete mellan näringslivet, offentliga sektorn t ex inom utbildningssektorn och den ideella sektorn.
- Många myndigheter, förvaltningar och organisationer måste våga släppa kontrollen och det byråkratiska tänkandet kring uppdraget, för att kunna ha sektorsövergripande samarbete och undvika långbänkar.
- Ideell sektor har närmare kontakt med enskilda och är bättre på anpassade lösningar medan myndigheter ofta löser ett problem i taget.
- Den offentliga sektorns stöd för att säkra fortlevnaden av lyckade projekt såsom t ex sociala företag.
- Politiska beslut skapar segregation, men har också förmåga att häva segregation.
- Bättre folkhälsa är ett instrument i integrationsarbetet.
- Att arbeta förebyggande inom alla delar av samhället.
- Det vore önskvärt att kunna påverka medias bilder att bli mer nyanserade och att lyfta positiva exempel. Strukturell diskriminering behöver synliggöras även i media.

Grupparbeten i Köping

Vid seminariet i Köping diskuterades främst villkoren för de ideella organisationerna och för samverkan inom ramen för Överenskommelsen inom integrationsområdet regionalt och lokalt. Från grupparbeten och samtalet i plenum framkom följande hinder och möjligheter för den ideella sektorns arbete med integration.

Exempel på hinder:

- Föreningarna kan inte utveckla arbetet enbart ideellt.
- Aktivism kräver tjänstledighet.
- Avsaknad av resurser och ett starkt kansli hos föreningarna.

- Ekonomiska medel räcker inte. Det behövs stöd på annat sätt.
- Oklarheter om fördelning av ekonomin. Ibland får organisationer budgeten beviljad väldigt sent.
- Olika förutsättningar och villkor för olika organisationer.
- Fast det finns bred kompetens inom föreningarna så utnyttjas inte dessa resurser.
- Utbildning i skolor efterfrågas inte.
- Ungdomars deltagande saknas.
- Avsaknad av körkort.
- Segregation och diskriminering på bostadsmarknaden och arbetsmarknaden.
- Byråkrati.
- Bristande intresse.
- Bristande utbildning om mänskliga rättigheter och samhällskunskap.
- Myter om asylsökande.
- Fördomar.
- Negativa stereotyper.

Exempel på möjligheter:

- Läxstöd till barn och ungdomar och även ett flerspråkigt stöd.
- Det behövs mötesplatser som ger möjlighet till att prata svenska.
- Ökade resurser till lokala föreningar och satsningar på frivilliga verksamheter.
- Föreningsrepresentanter borde få tjänstledigt med lön för deltagande i integrationsmöten.
- Uppmuntra befintliga medlemmar till större engagemang.
- Resursstarka medlemmar innebär kompetens i organisationen.
- Stort engagemang innebär mycket resurser.
- Samla alla frivilligorganisationer och skapa arbetsgrupper där man kan diskutera möjligheter och hinder.
- Skapa nätverk och samarbeten mellan olika föreningar, organisationer och partier.
- Föreningar besitter språkkunskaper som kan utnyttjas bättre.
- Att gemensamt motverka främlingsfientlighet och diskriminering
- Bjuda in ungdomar och höra deras perspektiv.
- Motverka ensamhet och utsatthet hos ensamkommande barn och ungdomar.
- Fler kommuner måste arbeta med minoriteter, eftersom de fått ekonomiskt stöd för detta.
- Myndigheter bör ta tillvara på de kunskaper som finns inom frivilligverksamhet.
- Mer information och utbildning om mänskliga rättigheter.
- Fortbildning för myndighetspersoner.
- Sociala företag genererar samhällsnytta.

- Etableringslotsar på olika språk.
- Arbetscoacher.
- Pool av frivilliga handledare för körkortsutbildning.
- Stödja asylsökande, men inte skriva inlagor då detta kan leda till juridiska felaktigheter.
- Stödja analfabeter.
- Förbättrad modersmålsundervisning.
- En ökad tillgång till arbetsmarknaden.
- Uppmärksamma kommunerna på problemen.
- Föreningar kan bjuda in kommunpolitiker till samtal för att få till stånd lokala avtal.
- Skapa långsiktighet.
- Fler konferenser.
- Föra dialog på regional nivå.
- Initiativtagarna till Överenskommelsen kan fungera som rådgivare för arbetet med denna.
- Utbildningskampanjer för att få med fler små organisationer.

Organisationernas villkor inom integrationsområdet

Synen på organisationernas möjligheter att arbeta med Överenskommelsen inom integrationsområdet utifrån några ideella organisationers perspektiv såsom den presenterades i Köping och Malmö.

De etniska minoriteterna ska vara subjekt i samhällsbyggandet. Det behövs ett perspektivskifte från fokus på individen till de rådande strukturerna som hindrar integration. När fokus ligger på den som är nyanländ läggs ansvaret på individen att anpassa sig. Fokus måste ligga på samhällets ansvar, inte enbart individens. Integration är en ömsesidig process. Flerspråkighet är en tillgång och modersmål är viktigt. Det kan både förstärka identiteten hos den enskilde och skapa tillväxt i samhället. Det behövs även en förbättrad svenskundervisning. Det är en myt att det råder en motsättning mellan svenska som andraspråk och annat modersmål än svenska. Eftersom etnisk diskriminering hindrar integration så behövs flera åtgärder för att motverka diskriminering. T ex. ökade resurser till antidiskrimineringsarbete, stöd till antidiskrimineringsbyråer att driva ärenden till domstol etc.

Det är viktigt att även organisationer inom den idéburna sektorn utforskar nya integrationsmetoder. Flera har fokus på marginaliserade grupper. Bostadsbolagen behöver i sitt arbete förbättra den nödvändiga introduktionen. Eftersom det råder boendekris så skulle man kunna erbjuda tillfälligt boende, genom föreningar och privatpersoner. Detta tills kommunen efter ca tre månader löser situationen. Samtal med SKL om detta kan lösas genom regelverket. Antalet bosättningar på landsbygden kan också öka.

Ideella organisationer kan arbeta med att upplysa om Överenskommelsen och vikten av samarbete. Det är viktigt att knyta kontakter och skapa nätverk. Föreningarna skapar trygghet både för individ och samhälle. Överenskommelsens innebörd måste också definieras och spridas. Lokala, regionala och nationella överenskommelser om integration är nödvändiga.

Det finns en vision om att skapa möjlighet för demokrati. Detta kräver både tillfällen till möten och tillgång till information och lärande. En angelägen mötesplats får också legitimitet genom sina olika funktioner. Syftet med folkbildningsarbetet är att stimulera till kunskapsutbyte, lärande, engagemang, samhällsutveckling, påverkan och självständighet. Det är en del av den samhällsinformation som behövs. Det behövs också att man uppmunt- rar entreprenörskap.

Fler godemän behövs framförallt för ensamkommande barn. Men det behövs också en gräns för hur många barn en person kan vara godeman åt.

Medborgarskapet med sina olika rättigheter kan bli ett aktivt medborgar- skap som genererar välfärd.

Vi behöver hoppfulla lösningar. Inget eller ingen är hopplös.

Sammanfattande slutsatser – De sex konferenserna

Med konferenserna i Malmö och Köping är det sex regionala konferenser som genomförts sedan starten hösten 2011. Syftet med konferenserna har varit att göra Överenskommelsen inom integrationsområdet känd och diskutera hur dess intentioner kan genomföras lokalt och regionalt.

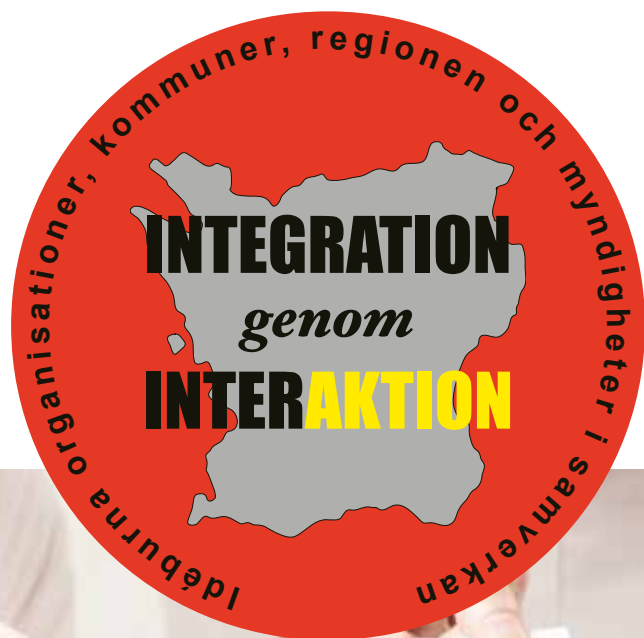
Konferenserna har anordnats av organisationer som tecknat Överenskommelsen inom integrationsområdet och som är verksamma i dessa regioner, tillsammans med andra samarbetsparter. Fokus på konferenserna har varit olika. Detta var även en av styrgruppens utgångspunkter för beslutet att genomföra dessa regionala konferenser. Man ville återspegla och ta tillvara den regionala och lokala variationen och dess särprägel.

Konferensen i Stockholm fokuserade på arbetslivet, brister i integrationspolitiken och skolan, bemötandefrågor inom sjukvård, skola och arbetsliv. I Göteborg, där konferensen genomfördes i Hammarkullen var fokus på livet i förorten, delaktighet i allmänhet och bostadssegregation. I Boden gällde det Norrbottens behov av arbetskraft och insatser för minskad utflyttning, samt arbete mot fördomar och rasism. I Sundsvall betonades flyktingmot- tagning, önskan om ökad inflyttning och etableringsreformen i praktiken.

Konferensen i Malmö fokuserade på integrationen inom olika områden, även diskriminering under devisen ”Integration genom interaktion”. I Köping låg fokus på organisationernas roll och villkor inom integrationsprocessen.

Konferenserna blev dessutom mötesplats för organisationer och myndigheter att utbyta erfarenheter. Även om konferenserna tog upp olika frågor utgjorde de också forum för diskussion och samtal som handlade om synen på integration i stort, på ett mer ideologiskt och politiskt plan. Konferenserna har därför utöver syftet att göra Överenskommelsen inom integrationsområdet känd också främjat till erfarenhetsutbyte om villkoren för idéburna organisationer att medverka. Konferenserna har uppmuntrat dialogen mellan olika aktörer och därigenom i praktiken tillämpat en av de sex principerna som Överenskommelsen inom integrationsområdet grundar sig på, principen om dialog. Den dynamik som konferenserna härigenom väckt är en bra grund för det fortsatta arbetet.

Bilagor

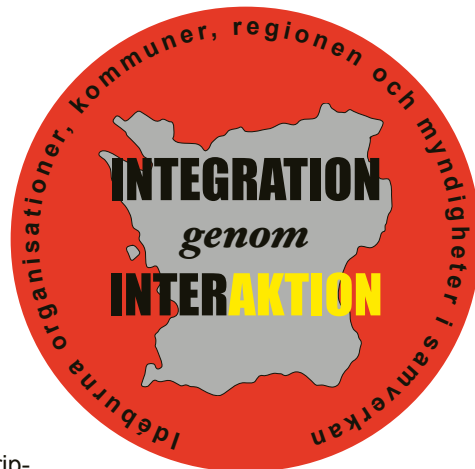
Konferens 19 November 2012 kl.12-19 Kockum Fritid, Malmö

För information och anmälan:
www.siossyd.se

Konferensen anordnas på uppdrag av: "Överenskommelsen om samverkan mellan regeringen, idéburna organisationer inom integrationsområdet och SKL" och "Överenskommelsen om samverkan mellan Region Skåne och den idéburna sektorn i Skåne"

Konferensens mål och syfte

Konferensen vill vara ett forum för sektorsövergripande möten och dialog. Konferensen vill genom föreläsning, impuls och dialogworkshop samt panelsamtal synliggöra möjligheter och hinder för idéburna organisationers integrationsarbete i interaktion med övriga samhällsaktörer.

Konferensens målgrupper

Representanter från idéburna organisationer, politiker och tjänstemän från Landstinget och kommunerna i Skåne, tjänstemän från Länsstyrelsen i Skåne län och andra myndigheter i Skåne, representanter från näringslivet och från de skånska lärosätena Lunds universitet, Malmö högskola och Kristianstads högskola.

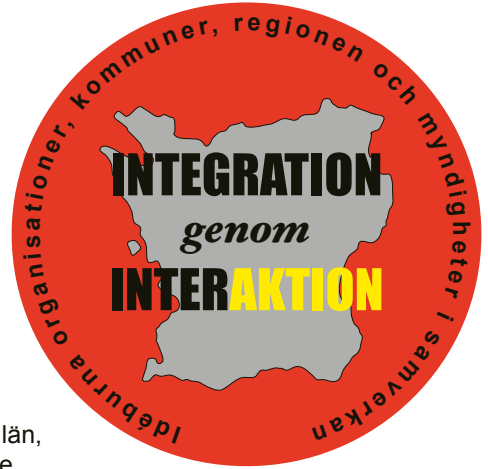
Konferensen finansieras samt genomförs på uppdrag av:
"Överenskommelsen mellan regeringen, idéburna organisationer inom integrationsområdet och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)" och
"Överenskommelsen om samverkan mellan Region Skåne och den idéburna sektorn i Skåne"

Mer information

Nationella överenskommelsen inom integrationsområdet:
www.regeringen.se/sb/d/9735

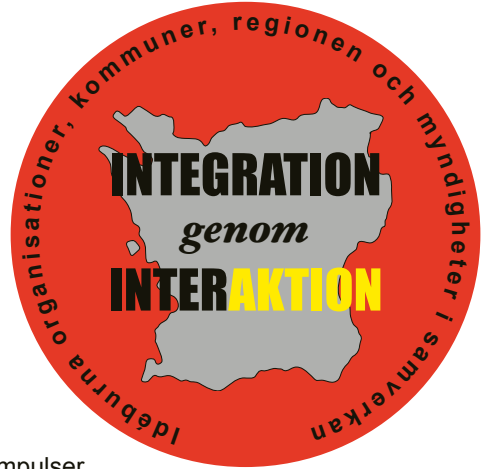
Regional överenskommelsen Skåne:
www.overenskommelsenskane.se

Program

- 11.30** **Registrering**
- 12.00** **Lunch**
- 12.45** **Välkommen**
Tahmoures Yassami - Ordförande
i SIOS Syd
- 13.00** **Öppningstal**
Margareta Pålsson - Landshövding i Skåne län,
Pontus Lindberg - Regionråd i Region Skåne,
Kent Andersson - Kommunfullmäktigeordförande i Malmö stad
- 13.35** **Intentioner med den nationella överenskommelsen på integrationsområdet**
Pia Redlund - Ordf. i styrgruppen för överenskommelsens uppföljning,
Johanna Wistedt - Regeringskansliet,
Birgitta Hällegårdh - Sveriges Kommuner och Landsting (SKL),
Katarina Carlzén - Länsstyrelsen i Skåne län/Partnerskap Skåne
- 14.05** **Föreläsning "Integration och social sammanhållning: Möjligheter och hinder"**
Professor *Masoud Kamali*, Mittuniversitetet Östersund
- 14.40** **Kortintroduktion till Workshop**
- 14.45** **Fika och utställning**
- 15.15** **Dialog-Workshop (Hitta din workshop i deltagarlistan!)**
- Hälsa • Språk
 - Boende • Arbete
 - Utbildning • Mötesplatser
 - Antidiskriminering
- 16.40** **Fika och Utställning**
- 17.00** **Stå-upp-repertoar "All you need to know about Sweden"**
Lena Frisk, Eva Westerling, Peter Friedh
- 17.45** **Panelsamtal utifrån workshopen**
Hälsa och Boende: *Birgitta Södertun* (KD) – Region Skåne,
Mötesplatser: *Yngve Peterson* (MP) – Region Skåne,
Antidiskriminering: *Vilmer Andersen* (V) – Region Skåne,
Språk och Utbildning: *Stefan Lundgren* (M) – Kommunförbundet Skåne,
Arbete: *Andreas Schönström* (S) – Malmö stad
- 18.45** **Avslutning**
- 19.00** **Mingel**
- 20.00** **Konferensslut**

Moderator: *Irene Malmberg* - Malmö stad

Information om Dialog-Workshop

Varje Dialog-Workshop börjar med några korta impulser. Därefter förs dialoger i mindre grupper kring vilka möjligheter och hinder det finns för idéburna organisationers engagemang på integrationsområdet samt för deras interaktion med övriga samhällsaktörer. Frågor från Dialog-Workshop tas upp under panelsamtalet.

1. Hälsa

Inspiratörer: *Jessica Norbeck* - Unilabs AB,
Zahra Abdi Mohammed - Samhälls- och hälsokommunikatörer i Skåne

2. Språk

Inspiratörer: *Mikael Petersson* och *Sebastian Nasser* - Folksam,
Ann Lundborg – Region Skåne, folkbildning och bibliotek

3. Boende

Inspiratörer: *Mikaela Andersson* - AB Helsingborgshem,
Dragana Curovic – Hyresgästföreningen norra Skåne

4. Arbete

Inspiratörer: *Luciano Astudillo*. – Stiftelse Uppstart Malmö,
Kristina Warming - Företags-MIX i Eslöv

5. Utbildning

Inspiratörer: *Christina Merker-Siesjö* – ABF Malmö/Yalla Trappan,
Eva-Karin Morin och *Max Fajman* – DATAUTB MORIN AB

6. Mötesplatser

Inspiratörer: *Hamza Ibrahim*, Somaliska Kultur- & Fritidsföreningen i Svalöv,
Teresa Sygnarek - SIOS Syd,
Helena Kurki - WinWin Malmö

7. Antidiskriminering

Inspiratörer: *Michael McEachrane* – Lunds universitet/Centrum mot rasism;
Jallow Momodou – Afrosvenskarnas Forum för Rättvisa

Den nationella överenskommelsen inom integrationsområdet

– Hur kan den användas i integrationsarbetet i
Mellansverige?

Måndagen den 10 december kl. 09.00-16.00
Opalen i Folkets hus, Karlagatan 2, Köping

Välkommen!

Syftet med konferensen är att vara en mötesplats och forum för alla som intresserar sig och arbetar med integrationsfrågor. Vad innehåller överenskommelsen inom integrationsområdet? Vad krävs av organisationer och myndigheter för en konstruktiv utveckling? Vilka hinder och möjligheter finns?

Konferensen vänder sig till alla som är verksamma och engagerade inom integrationsområdet såsom föreningsaktiva, politiker, tjänstemän, praktiker, företagare, m.fl.

Bilda

*Hela Sverige
ska leva!*

Svenska kyrkan

 Hyresgästföreningen

Folkets Hus och Parker

Program

09.00 – 09.30

Registrering och kaffe

Moderator: Aycan Bozarslan, vice ordförande i SIOS och ordförande i Kurdiska Riksförbundet

09.30 – 09.45

Välkommen

Giacomo Gotti, ordförande i SIOS Mellansverige
Andreas Trygg, Kommunalråd, Köpings kommun

09.45 – 10.10

Länsstyrelsens syn på Överenskommelsen inom integrationsområdet

Landshövdingen i Västmanlands län Ingemar Skogö

10.10 – 10.40

**Överenskommelsen inom integrationsområdet:
Parternas utgångspunkter**

Pia Redlund, ordförande i styrgruppen för uppföljningen av Överenskommelsen inom integrationsområdet
Marie Ericsson, regeringskansliet
Birgitta Hällegårdh, Sveriges Kommuner och Landsting

10.40 – 11.10

Paus

11.10 – 12.00

Omförhandling av samhällskontraktet

Filip Wijkström, docent, Handelshögskolan föreläser om det civila samhället och organisationernas roll.

12.00 – 13.00

Lunch

13.00 – 14.00

Konferensens arrangörer ger sin syn på Överenskommelsen inom integrationsområdet

Företrädare för organisationer som arrangerar konferensen och tecknat Överenskommelsen inom integrationsområdet ger sin syn på den utifrån sina perspektiv.

Julio Fuentes, SIOS; Michael Williams, Svenska kyrkan;
Monica Lindkvist och Jan Runfors, Hela Sverige ska Leva;
Inger Öhrn, Bilda; Torgny Hemming, Folkets Hus och Parker och Jan Hellberg, Hyresgästföreningen.

14.00 – 15.25

**Arbete i grupper: möjligheter och hinder för samverkan inom ramen för Överenskommelsen inom integrationsområdet
Kaffe**

15.25 – 16.00

Samling och diskussion

16.00

Avslutning

**Överenskommelsen
inom integrationsområdet**

**Sammanfattande rapport från
Ronnebykonferensen om
Överenskommelsen inom
integrationsområdet**

Hösten 2013

Inledning

Konferensen i Ronneby var den sjunde konferensen i uppföljningen av Överenskommelsen inom integrationsområdet. Syftet med konferenserna har varit att göra Överenskommelsen känd och diskutera hur dess intentioner kan genomföras lokalt och regionalt. Konferensen arrangerades i samarbete mellan Länsbygderåden och Länsstyrelserna i Blekinge och Kalmar län. SIOS (Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige) samordnade konferensen på uppdrag av styrgruppen för Överenskommelsen inom integrationsområdet.

Ronnebykonferensen inleddes genom att deltagarna hälsades välkomna av såväl Länsbygderåden i Blekinge och Kalmar som av dess landshövdingar. Fokus för dagens konferens lyftes fram, hur kan vi gå vidare i arbetet och utveckla vårt samarbete tillsammans? Hur gör vi överenskommelsen mer känd? Landshövdingarna betonade att arbetet behöver sättas i ett positivt sammanhang och åsyfta de positiva effekter som kan åstadkommas på så väl befolkningens mängd som på kunskapsnivån.

Deltagare

Konferensen i Ronneby är hittills den största som genomförts inom Överenskommelsen inom integrationsområdet med omkring 180 deltagare. Med deltagare från framförallt Kalmar och Blekinge län men också från andra delar av Sverige. Majoriteten av deltagarna var tjänstemän från kommunerna runt omkring i Kalmar och Blekinge län. Men där fanns också tjänstemän från länsstyrelser, myndigheter, lärare och politiker. Den idéburna sektorn var vid den här konferensen till skillnad från tidigare, näst störst i antal.

Innehåll

I Ronneby fokuserade konferensen på nyanländas möjlighet till praktik, arbete och delaktighet. Dagens program innehöll sju olika föreläsningar. Föreläsningarna tog bland annat upp de tre parternas utgångspunkter, etableringslotsar, integration i Blekinge och Kalmar, nätverk-aktivitet-delaktighet, mentor till mentor, bordtennisskola inom skola och barn i väntan/barn i start.

De sex principerna

Överenskommelsen inom integrationsområdet har en gemensam utgångspunkt där syftet är att förtydliga relationen mellan staten och de idéburna organisationerna i arbetet med nyanländas etablering och att utveckla former och metoder så att de idéburna organisationerna kan medverka till att skapa bättre förutsättningar inom dessa områden. Däri ingår att inventera

verksamhet, identifiera hinder och belysa hur de idéburna organisationerna kan utvecklas.

Överenskommelsen har sex gemensamma principer:

- Själständighet och oberoende
- Dialog
- Kvalitet
- Långsiktighet
- Öppenhet och insyn
- Mångfald

På konferensen i Ronneby var det flera av principerna som diskuterades. Det var fokus på dialog och mångfald.

Parternas utgångspunkter och åtaganden

Regeringskansliet

Regeringskansliet står med bakgrund av de sex tidigare konferenserna bakom vad som framkommit vad gäller utgångspunkt och åtagande. Det går ändå att påminna sig om att dialogprocessen mellan ideella organisationer och Sveriges kommuner och landsting initierades av regeringen 2008. Överenskommelse inom integrationsområdet som tecknades 2010 utgör en gemensam grund för samverkan mellan de tre parterna. Inom Överenskommelsen fokuseras etableringsformen, integrationsfrågor, bättre utbildningsmöjligheter, utbildningsresultat, ökad sysselsättning och minskat utanförskap som medel för att uppnå integration. Här inryms även likabehandling så väl som antidiskriminering. Insatserna för ett bättre mottagande inom etableringsreformen gäller utrikesfödda och nyanlända. Övriga integrationsinsatser är främst en del av den generella politiken.

Regeringskansliet redogjorde under konferensen i Ronneby för satsningar inom ramen för Budgetpropositionen 2013. Det gäller främst satsningar på arbete och utbildning. Samtidigt önskar regeringskansliet fler lokala överenskommelser med kommuner för mottagning av nyanlända. Regeringen ser möjligheten i att idéburna organisationer lokalt skulle kunna agera etableringslotsar.

Sveriges Kommuner och Landsting

Under de tidigare konferenserna har samspelet mellan de tre parterna beskrivits och arbetets fram till där vi står idag. De idéburna organisationerna kan sägas fungera som sociala mötesplatser där samspel och interaktion mellan människor utvecklas och där det sker en demokratisk skolning, vilket i sin tur utgör en grund för mellanmänsklig tillit och tillhörighet till det lokala samhället. Samspelet mellan Sveriges kommuner och landsting och

de idéburna organisationerna behöver bygga på ett samförstånd om bägge parter uppdrag och inriktning. Sveriges kommuner, landsting och regioner ser med intresse de idéburna som samhällsaktörer.

På konferensen i Ronneby påminner SKL om varför de valde att gå med i Överenskommelsen inom integrationsområdet. De vill genom detta utveckla välfärden, och förnya den. Det finns en tradition av samverkan mellan dessa parter. Det är viktigt med en respekt inför alla parter i Överenskommelsen. Nästa steg, vad blir det, frågar sig SKL. Hur ska Överenskommelsens anda utvecklas? På SKL:s hemsida finns en exempelsamling över ambitioner och samspel mellan parter.

Idéburna organisationer

Som tillägg till de tidigare klargjorda synpunkterna från de idéburna organisationerna under tidigare konferenser framfördes det i Ronneby även ytterligare punkter. Vissa av dem var upprepningar av tidigare fastställda åtaganden och utgångspunkter och vissa nya. Bland annat går det att utifrån tidigare konferenser påminna sig om organisationernas hållning att de idéburna organisationerna bidrar med kompetens, de för dialog och undanröjer hinder i arbete med integration. De motverkar diskriminering och främjar rättigheter. Genom Överenskommelsen inom integrationsområdet har det skapats en möjlighet att definiera villkor för samverkan med den offentliga sektorn och föra fram förslag på åtgärder i dialog med SKL och regeringen. Organisationerna för en lärarik dialog sinsemellan om detta. Organisationerna betonar den gemensamma processen där oberoende självständiga aktörer identifierar och undanröjer hinder och bidrar till integration och gemensamma mål.

SIOS, Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige, är representant för organisationerna i Styrgruppen för Överenskommelsen inom integrationsområdet. Överenskommelsen initierades av regeringen efter att ha tecknat den Sociala Överenskommelsen och har enligt organisationerna tre kännetecken. De ser organisationer som en resurs, som en källa till demokrati och demokratiutveckling. Det andra är att organisationerna har olika utgångspunkter och kommer från olika samhälls- och politikområden i samhället. Det tredje är att integrationen omfattar (nästan) alla samhälls- och politikområden.

SIOS påtalar att det är färre organisationer med i överenskommelsen nu än vad som visade intresse från början. Organisationerna vill klargöra vad som är syftet med deras bidrag i överenskommelsen. De vill bidra med kompetens och erfarenhet och vara med om att definiera villkoren (spelreglerna). Genom dialog kan hinder tas bort och integrationen kan underlättas. Rådande strukturerna och institutionella förhållanden bör anpassas. Det är komplexa frågor som ingen klarar att lösa själv, utan det behöver vi göra till-

sammans, menar organisationerna. De har sinsemellan tagit fram en gemensam vision och ståndpunkt. Organisationerna skiljer sig åt mot regeringen i deras definition av den nyanlände som subjekt för integrationspolitiken. Regeringen avser de två första åren efter det att en person kommit till Sverige och det är då staten erbjuder flertalet insatser. Organisationerna å andra sidan menar att definitionen nyanländ åsyftar en person som fysiskt sätt precis kommit till Sverige. När det kommer till integrationsinsatser behöver tidsspannet för den nyanlände vara omfattande och utgå ifrån individens behov. Integration angår alla personer som kommit till Sverige och inte bara de nyanlända. Det är en grund för ett mångkulturellt samhälle. Det behövs ett motverkande av marginalisering och diskriminering.

Organisationerna påtalar brister så som språkinläring, språkkunskaper inom myndigheter och liknande frågor. Människan är både kulturbärare och kulturskapande. Kultur är inte statisk. Det är en social situation att vara invandrare, det är inte kulturellt. Organisationerna vill ha nya samverkansformer för att undanröja hinder och möjliggöra integration. Organisationerna behöver mer resurser om de ska bidra och för att samverka sinsemellan. Trots att många organisationer arbetar på ideell basis och har medlemmar som ger av sig tid för att arbeta utan arvode, har de kostnader som måste finansieras.

Det lokala och regionala arbetet

Under konferensen i Ronneby lyftes flera olika exempel på lokalt och regionalt arbete upp. Det var framförallt i föreläsningsform och här kommer det centrala ifrån det arbetet återges (se programmet i bilaga).

Etableringslotsar

I Ronneby togs Arbetsförmedlingens arbete med etableringslotsar upp som lokalt exempel. Den som har rätt till en etableringslots är den nyanlände som fått uppehållstillstånd och omfattas av etableringsuppdraget. Lotsen ska vara en dörroppnare för att individen ska komma ut i arbetslivet. Det finns lotsar i 233 kommuner. Idéburna organisationer så väl som branschorganisationer och enskilda företag kan vara lotsar, förutsatt att de är en juridisk person. Det finns 280 etableringslotsar i hela landet varav 79 ideella organisationer. Etableringslotsen kan vara den förlängda armen som hjälper till att stödja i kontakten med myndigheter med fokus på att den nyanländes etablering på arbetsmarknaden. Lotsen ska också kunna vara ett visst socialt stöd. Behoven kan se olika ut hos den nyanlända. Men detta stöd ska inte ersätta andra myndigheters stödfunktioner.

Det är 79 % av dem som omfattas om möjligheten att ha etableringslots som har det idag. Bland dem är det färre kvinnor än män. I diskussionerna kom det fram att en orsak till detta kan vara att om en person är föräldraledig har

hon/han inte rätt till etableringslots. Arbetsförmedlingen tycker att detta är bekymmersamt. Viss ändring är på gång, men bara vad det gäller de som är halvtidsföräldralediga.

Det är bara de som omfattas av lagen (2020:197) om särskilda insatser för vissa nyanlända som kan få etableringslots. Det väcktes en fråga bland deltagarna om hur många ”riktiga arbeten” som etableringslotsarna egentligen genererade. Men detta var svårt för Arbetsförmedlingen på plats att svara på. Arbetsförmedlingen svarade ändå att det kanske inte finns tid inom ramen för insatserna att få en tillsvidareanställning. Etableringsperioden omfattar bara 2 år, då den nyanlände får etableringsersättning. En person som under perioden får ett arbete behåller ändå ersättningen i 6 månader.

Landshövdingarna om integrationsarbetet lokalt och regionalt

Landshövdingen från Kalmar inledde med att berätta att länsstyrelsen i Kalmar avslutat ett arbete med formuleringen av en integrationsstrategi för Kalmar län som skrivits under av 26 aktörer. Arbetet har lett till diskussioner och har fört upp integrationsfrågor på agendan. Enligt landshövdingen är integration en framgångsfaktor och det är värdefullt att se den som en resurs för den regionala utvecklingen. Men vi människor måste våga diskutera värdegrundsfrågorna. Alla har förutfattade meningar och de ska inte sopas under mattan, menade han. Andra problem så som gällande bostads- eller arbetsmarknaden ska inte heller negligeras. Men vi ska inte krångla till det. Det behövs lite mer vidgade ramar inom regelverket.

Några förändringsområden som landshövdingen ser är att Migrationsverket informerar för sent om vissa etableringar. Även om det finns en förståelse om att beslut kan behöva fattas fort. Kommunledningen har ett ansvar att vara öppen. Men framförhållning är viktigt så att invånarna kan hinna mobiliseras inför förändringen och få en positiv infallsvinkel för integration.

Även Blekinges landshövding var inne på samma spår vad gällde framställandet av integration som fråga. Hon menade att vi behöver se människan och ta tillvara på alla människors inneboende vilja och kraft. Vi behöver arbeta för att ta tillvara på de människornas kraft som kommer till oss. Var och en av oss har ett ansvar att se människan.

Blekinge har tagit fram en strategi för integration som nu är ute på remiss. Där klargörs vad som ska göras och vem som ska göra vad. Detta genom en tabell så att det går att utkräva ansvar. Blekinge har också skapat ett integrationsråd. Där är även idéburna organisationerna välkomna. Integrationsrådet arbetar bland annat för att fler kommuner ska utöka sitt mottagande, framförallt av ensam kommande flyktingbarn. De ideella organisationerna har varit med länge och alla vet vad som behöver göras. Hon vill att fler

kommer med mer aktivt. Hon vill att man ska lyssna när man säger att det inte finns resurser och liknande. Man får vara öppen för att göra förändringar, se människan och ta tillvara på alla människors inneboende vilja och kraft. Vi behöver jobba för att ta tillvara på de människornas kraft som kommer till oss. Var och en av oss har ett ansvar att se människan.

Nätverk – Aktivitet – Delaktighet. Nätverk Social Ekonomi Skåne

Det går inte att komma in i ett samhälle bara genom myndighetskontakter. Hur lyckas man med socialintegration och hur leder det till att människor får jobb? Det var frågor som ställdes då Nätverk för Social Ekonomi Skåne, med 34 medlemsorganisationer, berättade om sin verksamhet. På systemnivå finns det samverkan mellan olika nivåer. Men systemet behöver också inrymma idéburna organisationer och engagerande medborgare. Det behövs en utökad samverkan mellan sektorer. Är vi i partnerskap ska vi skapa beslut i dialog. Integration i förening är ett sätt att samverka. Som ny i Sverige ska du ha bättre förutsättning att komma i kontakt med föreningar för att lära känna hur civilsamhället fungerar och välkomnas till Sverige. I SFI kan föreningslivet komma och informera om det civila samhället och föreningsvärlden. En övergripande fråga kvarstår dock: Hur får man nyanlända att träffa personer som inte träffar dem för att de får betalt? Vi borde tänka på att vi ska mötas framför allt på grund av intresse.

Mentor till Mentor

Mentor till mentor är ett annat sätt för lokalt engagemang inom integrationsfrågorna. Projektet finns inom Röda korset i Kalmarkretsen. Det fokuserar hur frivilliga kan möta nyanlända. Människor av olika slag deltar både vad gäller svensktalande och migranter, framför allt flyktingar. Det handlar om att mötas och att dela med sig av erfarenheter och göra gemensamma aktiviteter. Det blir ett ömsesidigt utbyte, en vänskap, och bidrar till integration. Det finns hinder ifrån båda sidor, båda har fördomar och det uppstår språkbarriärer. Viktigt är att man är öppen och uppriktig. Kroppsspråk och god vilja leder långt. Det handlar mer om mod. Båda parter lär sig väldigt mycket. Det är samma som att den här dagen handlar om att samverka och våga ta initiativ, menar verksamhetsledaren för projektet.

Lyckeby BTK och integration genom bordtennis

Lyckeby BTK har ett integrationsprojekt på Sunnadalskolan där det finns en hög andel ungdomar med utländsk bakgrund. Projektet fokuserar bordtennisträning på skolan två dagar i veckan med en tränare som normalt är hemmahörande i föreningen och som tränar ungdomarna i skolan på ideell basis. Tanken är att ungdomarnas intresse för bordtennis ska växa och att de ska söka sig ner till föreningens lokaler där en integrationsprocess med de andra ungdomarna och deras familjer kan komma tillstånd. Hitintills har projektet genererat 15 nya medlemmar till föreningen ifrån Sunnadalskolan. Men det finns mer. Föreningen har 300 medlemmar och 40 sponsorer. För-

eningen har ett nätverk och kan rekommendera människor till arbete, i det här fallet ungdomarnas föräldrar. Föreningen erbjuder även praktik internt och bidra till att människor kommer vidare. Intressekonflikter uppstår dock. Skolan har börjat att också ha bordtennis. Det innebär att barnens intresse för att komma in i föreningen dalar. Hur kan man komma överens med skolan och finna samverkan i stället för konkurrens?

Barn i väntan / Barn i start

Länsstyrelsen i Blekinge informerade på konferensen om de strukturella medel som går att söka för integrationsprojekt, bland annat för flyktingguider, familjekontakt, etablering och språkinläring. Det finns större behov än vad det finns resurser. Men Länsstyrelsen vill ändå tipsa om att det går att söka medel hos Länsstyrelsen med sista ansökningsdatum i mitten av maj.

Genom medel från Länsstyrelsen har projekten Barn i väntan / Barn i start drivits. Det är projekt både mot barn med, och utan asyl. De här projekten fungerar som mötesplatser men också som stöd och hjälp för barnen. Projekten utgår ifrån en beprövad metod vad gäller utbildning och beprövad av personer från idéburna organisationer. Asylsökande barn har inte berörts i den här konferensen och ligger i synnerhet ”utanför boxen”. Barn i Väntan fångar upp dessa barn och fokuserar på två saker, resan till Sverige, och hur de ska integreras i Sverige. Dessa barn står verkligen utanför och är i stort behov. I projektet har de en särskild manual att följa och punkter som tas upp varje gång. De vill etablera metoden i Karlshamn och sedan vidare i Blekinge. De hoppas på intresse från andra kommuner.

Dialog och engagemang på konferensen

Under Ronnebykonferensen var det många deltagare ifrån kommunerna runt omkring Ronneby vilket bidrog till att ett lokalt perspektiv var vanligt under diskussionerna som uppstod. Det diskuterades hur det nationella och regionala arbetet artar sig lokalt. Där av var det stundtals en bra bredd på diskussionerna från tanke till implementering, från nationellt till lokalt. Det var färre deltagare från de idéburna organisationerna än från tjänstemän från Kalmar och Blekinge län.

En fråga som väcktes under konferensen var vad organisationerna kan kalla sig som samlingsbegrepp. Vissa omnämner dem som idéburna organisationer medan andra säger ideell sektor eller social ekonomi och så vidare. Alla organisationer måste inrymmas. Vi ska inte heller göra arbetet så komplicerat utan att fokusera på att skapa möten mellan människor var några av de synpunkter som framfördes.

Det framkom också i en kommentar från en deltagare om att individer, föreningar eller företag kan vara faddrar. I samband med det skulle det också

behövas en tolksupport, menade deltagaren. Då skulle den nyanlände kunna ringa och få ett trepartsamtal. Staten kan ta lite pengar från någon insats hos Arbetsförmedlingen till det, det borde inte vara särskilt dyrt menade deltagaren.

Många intressanta möten ägde rum, kontakter knöts och diskussionen var levande, såväl i plenum som i caféet under pauserna. Det pratades både om möjligheter och hinder för integration. Deltagarna visade på stort engagemang och brinnande intresse för att utöka arbetet inom Överenskommelsen och att i praktiken komma till verkstaden.

Organisationernas villkor inom integrationsområdet

På konferenserna berättade ett antal organisationer om sin verksamhet och sina erfarenheter av integrationsarbetet. Genom deras berättelser framskymtar de enskilda människors engagemang och organisationernas insatser, men även de hinder som finns. Det är en styrka att organisera sig, men organiseringen är inte lätt att åstadkomma. Fördomar och bristande resurser är barriärer som behöver övervinnas. Verksamhet som initieras av organisationer kan komma att kollidera eller tas över av kommunala verksamheter. Det är av stor vikt att finna samverkansformer mellan organisationerna och det offentliga utifrån en förståelse för varandras roller och hur dessa roller kan utvecklas för att främja integrationsarbetet.

Sammanfattande slutsatser – De sju konferenserna

Med konferensen i Ronneby är det sju regionala konferenser som genomförts sedan starten hösten 2011. Syftet med konferenserna har varit att göra Överenskommelsen inom integrationsområdet känd och diskutera hur dess intentioner kan genomföras lokalt och regionalt.

Konferenserna har anordnats av organisationer som tecknat Överenskommelsen inom integrationsområdet och som är verksamma i dessa regioner, tillsammans med andra samarbetsparter. Fokus på konferenserna har varit olika, Detta var även en av styrgruppens utgångspunkter för beslutet att genomföra dessa regionala konferenser. Man ville återspegla och ta tillvara den regionala och lokala variationen och dess särprägel.

Konferensen i Stockholm fokuserade på arbetslivet, brister i integrationspolitiken och skolan, bemötandefrågor inom sjukvård, skola och arbetsliv. I Göteborg, där konferensen genomfördes i Hammarkullen var fokus på livet i förorten, delaktighet i allmänhet och bostadssegregation. I Boden gällde Norrbottens behov av arbetskraft och insatser för minskad utflyttning, arbete mot fördomar och rasism. I Sundsvall betonades flyktningmottagning, önskan om ökad inflyttning och etableringsreformen i praktiken.

Konferensen i Malmö fokuserade på integrationen inom olika områden, även diskriminering under devisen ”Integration genom interaktion”. I Köping låg fokus på organisationernas roll och villkor inom integrationsprocessen.

På konferensen i Ronneby kom en utökad önskan fram om att ”komma till verkstaden”, att arbetet som vi så här långt enats runt i praktiken ska komma till stånd. I vissa delar i landet har arbete mellan parterna inletts, framförallt mellan idéburna organisationer och kommuner. Men alla tycks eniga om att mer kan göras. De idéburna organisationerna för fram att det till viss del är en resursfråga hur organisationernas möjlighet att bidra i detta arbete ser ut.

En annan viktig synpunkt som framkom under konferensen var önskan om ett mer flexibelt och mer okonventionellt regelverk. Det skulle där finnas en större möjlighet att tänka utanför boxen, för att tillmötesgå behovet och för att hitta nya samverkansformer som kan finansieras.

Sammantaget kan sägas att konferenserna blev utöver dess olika fokus mötesplatser för organisationer och myndigheter. Konferenserna har dessutom dess syfte att göra Överenskommelsen inom integrationsområdet känd också främjat till erfarenhetsutbyte om villkoren för idéburna organisationer att medverka. Konferenserna har uppmuntrat dialogen mellan olika aktörer och därigenom i praktiken tillämpat principen om dialog som är en av de sex principerna som Överenskommelsen inom integrationsområdet grundat sig på. Detta är viktigt för det fortsatta arbetet.

Bilaga

Inbjudan till Regional konferens för uppföljning av Överenskommelsen inom integrationsområdet

En överenskommelse om samarbete med mottagande av asylsökande, nyanländas etablering samt integration har tecknats mellan regeringen, idéburna organisationer och Sveriges kommuner och Landsting. På denna konferens diskuterar vi hur överenskommelsens intentioner bäst kan genomföras lokalt och regionalt.

Tid och plats

Måndagen den 21 oktober kl. 9:00 – 16:00 i Stora Salen på Ronneby Brunn

Kostnad

Konferensen är kostnadsfri, fika och lunch ingår.

Anmälan

Anmälan görs senast 6 oktober via Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se (ny sida öppnas). Anmälan är bindande men kan överlåtas till kollega. Eventuell avanmälan bör ske innan den 6 oktober annars debiteras en avgift på 400 kr.

Målgrupp

Konferensen vänder sig till alla som är engagerade och intresserade av frågor inom integrationsområdet såsom föreningsaktiva, politiker, tjänstemän, praktiker, företagare, m fl.

Genom konferensen vill vi göra Överenskommelsen känd och inspirera till handling.

- Hur kan länsstyrelser, arbetsförmedlingen, kommuner och landsting öka de ideella organisationernas delaktighet med överenskommelsen som verktyg?
- Hur kan organisationerna öka sitt deltagande i integrationsarbetet inom ramen för överenskommelsen?

Konferensen erbjuder intressanta föredrag från ansvariga och goda exempel från föreningar och offentlig verksamhet.

Bokbord

För de organisationer som arbetar med integrationsfrågor finns det möjlighet att visa upp sin verksamhet vid ett bokbord. Ta kontakt med projektledaren.

Mer information

Konferensen är ett samarrangemang mellan Länsbygderåden och Länsstyrelserna i Blekinge och Kalmar län samt SIOS. Har du frågor är du välkommen att höra av dig till projektledaren Anders Andersson på anders@blutsam.se eller 0734-44 04 10.

Välkomna!

*Hela Sverige
ska leva!*

Länsbygderådet i Blekinge

*Hela Sverige
ska leva!*

Länsbygderådet i Kalmar län

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Länsstyrelsen
Kalmar län

Program för konferens om Överenskommelsen inom integrationsområdet

Datum: Måndag den 21 oktober, 2013

Plats: Ronneby Brunn, Ronneby

Moderator: Inga-Lena Fischer, journalist och f.d. ledarskribent på Blekinge läns tidning

- 9:00** **Kaffe och registrering**
- 9:30** **Välkommen**
Bengt Grönblad, Bo Lönnqvist, Ordf. Länsbygderåden Blekinge och Kalmar, Berit Andnor Bylund, Stefan Carlsson, Landshövding Blekinge och Kalmar län
- 9:45** **Intentionen med Överenskommelsen - De tre parter som tecknat Överenskommelsen berättar om sina utgångspunkter och syfte**
Maria Hansson, Enheten för integration och urban utveckling, Arbetsmarknadsdepartementet
Birgitta Hällegårdh, SKL, ordförande i styrgruppen för Överenskommelsen
Julio Fuentes, verksamhetssekreterare SIOS
- 10:45** **Paus**
- 11:00** **Etableringslotsar och praktikplatser – Något för föreningarna?**
Marina Hultkvist, Arbetsförmedlingen, avd. Integration och Etablering
- 12:00** **Lunch**
- 13:00** **Integration i Blekinge och Kalmar län**
Landshövding Berit Andnor Bylund, Blekinge och Stefan Carlsson, Kalmar
- 13:30** **Nätverk - Aktivitet - Delaktighet**
Henrik Nilsson, projektledare, Nätverk Social Ekonomi Skåne
- 14:00** **Mentor till Mentor**
Miriam Dey, verksamhetsledare, Röda korset Kalmarkretsen
- 14:30** **Kaffe**
- 15:00** **Bordtennisskola och idrottslyft för alla**
Lyckeby BTK
- 15:20** **Barn i Väntan / Barn i Start**
Xhevat Latifi, Karlshamns kommun, Shima Bagheri, Länsstyrelsen Blekinge
- 15:40** **Hur går vi vidare från ord till handling?**
Paneldebatt och samtal
- 16:00** **Avslutning**
Mingel för de som vill fortsätta diskussionen

*Hela Sverige
ska leva!*

Länsbygderådet i Blekinge

*Hela Sverige
ska leva!*

Länsbygderådet i Kalmar län

Länsstyrelsen
Kalmar län

Styrgruppens sammansättning

Styrgruppens sammansättning 2014

Under 2014 har Regeringskansliet ordförandeskapet i styrgruppen.

För organisationerna

Jan Runfors (Hela Sverige ska leva)	jan.runfors@comhem.se
Julio Fuentes (SIOS)	julio.fuentes@sios.org
Nilla Helgesson (Skyddsvärnet)	nilla.helgesson@skyddsvarnet.se
Gun Holmertz (Caritas Angered/Göteborg)	gun.holmertz@telia.com

För Regeringskansliet

Jenny Andersson Rivas, ordförande (Arbetsmarknadsdepartementet)	jenny.andersson.rivas@regeringskansliet.se
Maria Nilson (Utbildningsdepartementet)	maria.nilson@regeringskansliet.se

För Sveriges Kommuner och Landsting

Birgitta Hällegårdh	birgitta.hallegardh@skl.se
Lotta Dahlerus	lotta.dahlerus@skl.se

Styrgruppens sammansättning 2013

Under 2013 hade Sveriges Kommuner och Landsting ordförandeskapet i styrgruppen.

För organisationerna

Pia Redlund (Sociala Missionen)	pia.r@socialamissionen.se
Julio Fuentes (SIOS)	julio.fuentes@sios.org
Hikmet Hussain (Irakiska Riksförbundet)	hikmethussain02@yahoo.se
Mari-Helena Forsberg (RIFFI)	marihelena.forsberg@riffi.nu

För Regeringskansliet

Stefan Holmgren (Utbildningsdepartementet)	stefan.holmgren@regeringskansliet.se
Marie Ericsson (Utbildningsdepartementet)	marie.ericsson@regeringskansliet.se
Johanna Wistedt (Arbetsmarknadsdepartementet)	johanna.wistedt@regeringskansliet.se

För Sveriges Kommuner och Landsting

Birgitta Hällegårdh, ordförande	birgitta.hallegardh@skl.se
Lotta Dahlerus	lotta.dahlerus@skl.se

The background features several large, solid orange geometric shapes: a large circle in the top left, a triangle in the top right, a quadrilateral on the left side, and a large rectangle in the bottom right. The text is positioned in the bottom left corner.

**Överenskommelsen
inom integrationsområdet**